Ч. 127. Львів, Середа дня 7. (20.) червня 1900. Річник IV.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 16 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 **ул. Коперника (Ліндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Проч з коронними краями!

Кликані і некликані лікарі зголошують ся до недужої Австриї, але найбільша частина їх не уміє навіть поставити діяґнози. Всї беруть ся цїлити парлямент, а дійсна недуга лежить таки деінде, в самім орґанізмі, в народах. Парлямент хорий, бо в долинї невдоволенє, а причина невдоволеня лежить в невиконаню конституциї з 1867. р. За конституцийний стіл, на котрім неначе страви лежать права австрийских народів, посаджено лише Німця, Італїянця та Поляка, а всїм прочим народам велено станути оподалїк, щоби — борони Боже — котрий з них не посягнув і собі рукою за своїми правами. А як случайно Чех посягнув рукою туди і взяв собі те, що єму належало ся, то сейчас счинив ся заколот між ситими, они пірвались з місця і нуте дерти Чеха, щоб набуте опять єму видерти. Тепер і придумують ситі над тим, чи не треба би прочим народам наложити на руки які ланци, щоби не посягали руками за конституцийним добром, що належить ся лише «избранним».

Від закритя парляменту радять менери лївиці у Відни під проводом Функого і урадили завдати Австриї нїмецку державну мову яко цїлющий лїк. Другі добачили в октройованю зеленосьвятної проґрами лївиці спасенє Австриї. Ще иньші велять просто знести конституцию. «Ми ситі» — кажуть — «то конституция вже не має нїякої стійности». Не бракує і таких, що острійшим реґуляміном, а навіть манлїхерами хотять уздоровляти Австрию. «Die Cechen muss man ordentlich durchbläuen» — кажуть радикальні нїмецкі націонали, а лїберали кричать вже з Шенерером: «Галичину і Дальмацию треба від'окремішнити, а з судетскими та альпейскими Славянами дасть собі вже раду нїмецкий Міхель». Скілько голов, стілько лїкарів.

Ми не були би згадували про всї ті заходи австрийских Quacksalber-ів, коли-б не були у недїльнім виданю «W. Tagblatt-у» вичитали ще одно ориґінальне цїлюще средство для недужої Австриї. Жидівский сей орґан в статї «Weg mit der Kronländerei!» домагає ся від правительства радикального средства до уздоровленя Австриї, а таким средством буде знищенє коронних країв Австриї. Подїл Австриї на коронні краї — сказано в статї — се архаїзм з часів римского царства нїмецкого народа. Пруси, Італїя, Голяндия і Бельґія давно упорались з февдально-історичними індивідуальностями, з коронними краями. Чогож би і нам не взяти ся за знищенє сего архаїзму? Пощо нам здав ся малий Сольногород, пощо Гориция і Ґрадіска? Відень не повинен бути престольним містом Долїшної Австриї, де би в міскій радї могли широго розсїсти ся Люеґер і єго товариші. Як довго державні австрийскі мужі шапкують перед коронними краями, так довго не буде ладу в Австриї.

Двохвостовий ческий лев, огнем зяюча пантера і всякі середновічні птиці в емблєматах коронних країв повинні пійти до архіву, а їх місце повинен заняти лише двоголовий австрийский орел. Досить сеї менажериї. Нам треба отворити одноцїльну наддунайску державу, інтернаціональну, на лад колишної римскої, котрої престольними городами були на переміну Прага, Медіолян, Неаполь. Така інтернаціональна держава зможе довершити свою місию на Балканах аж до еґейского і йоньского моря. Тодї і щезнуть специяльно нїмецкі змаганя, як і ческо-державні утопії. Австрию треба подїлити на округи, на департамента, хочби навіть і етноґрафічні, а все успокоїть ся. Тодї і пропаде слїд по всякій автономії і централїзмі. Впрочім в нас нема чистих автономістів. Т. зв. автономісти суть у себе дома (в коронних краях) строгими централїстами, а централїсти альпейскі роблять ся автономістами, як лише виїдуть з Відня і замість цилїндра наложать на голову тирольский капелюх з пірцями ґутора. Коронні краї з соймами — се огнища національних роздорів і участи національних меньшостий. Сойми ведуть еґоістичну господарку на шкоду держави. Знесенєм коронних країв буде в мить розтятий ґордийский вузол в користь імперияльїзму, а Австрия стане модерною державою, сильною, богатою і т. д. і т. д.

Статю »Wiener Tagblatt-у« годї брати серіо. Нею можна лише убавитись. Але она знаменна. З неї віє чистий нїмецкий централїзм з закраскою інтернаціонального жидівского лїбералїзму. Проч з історнєю, проч з історичною ґенезою Австриї, проч з національними індивідуальностями, бо все те стоїть в дорозї нїмецкому централїзмови з одним Volksrath-ом, з одноцїльною, нїмецкою центральною управою і менчестерским лїбералїзмом на чолї. Чого не знищив в своїм часї централїзм Мариї Тереси і Іосифа II., те належало би тепер доконати. Розуміє ся, що нова конституция для »нової Австриї« мусїла би бути так уложена, щоби Нїмцям дано чисельну перевагу в новім Volksrath-ї, бо в старім парляментї пановане Нїмців давно покінчило ся. Нїчого казати! Нїмецкий жид, чи жидівский хитрий Нїмець. — А знаменне і се, що ся статя появила ся як-раз в хвилї, коли дехто на силу лїзе в нїмецку торбу.

Інтриґа лїбералів.

Праска »Politik« пише: Мисль о насилуваню Чехів зродила ся в Пештї в часї засїдань делеґаций. Там вдало ся др. Штіркови позиска-

---

19 О. ФРАНЦ МЕШКО.

ДРАМА НА СЕЛЇ.

з словіньского переклав
ІЛЬКО КУЗЇВ.
(Далї).

З кількох зробило ся — і більше. Йому вже не спішно до дому. Дитина чейже не так дуже хора, думав з початку і потїшав неспокійну совість.

Плїв то се, то те. Прийшло і до сварки. Почав кричати і клясти...

При тім пив і пив... Про дім, дитину і жінку — навіть не думав.

Була вже пізна ніч, коли цїлком пяний вийшов з корчми. Ніч була тиха, спокійна, місячна, чудова — в другій половинї весни. Дорога була порожна і пуста. Галузисті дерева на краю дороги кидали довгу тїнь аж поза рови.

Зрошене листє миготїло сріблом при блїдім сьвітлї місяця та шелестїло собі тихо, тихесенько...

Іванови не подобала ся тота чудова, поетична, нічна тишина. Хотїв єї замутити своїм хрипливим, пияцким голосом.

Почав сьпівати:

— Машерують жовнярики
Раз два, раз два, раз два,
— Межи ними моє серце,
Моє рідне дитя!

— Машерують по дорозї,
Бубон гуде, гуде,
— Син карабін новісїнький
Несе, несе, несе.

Послїдні слова тягнув довго, довго...

Відтак заверещав харкавим, пискливим голосом:

— Гу-гу-гу-гу-гу! — гу!

І лїз дальше як старе колесо, хитаючи ся то в той, то в сей бік.

Ішов саме по при велику, глубоку баюру, біля дороги.

Берег був заложений великим, але не дуже високим камінєм...

На своє лихо Іван їх не бачив. І знов голосно закричав — і зачіпив о них ногою.

Розпняв руки, щоби задержати рівновагу. Та лише махнув ними по воздусї і бебехнув головою просто в мягке болото...

— О... о... о... ох!

Довго стогнав охкаючи і таляпаючи ся в водї. Глухий, заумираючий голос звенїв тихше і тихше серед спокійної ночі.

Негармонїйне, голосне рохканє жаб устало на хвилю...

Іван бовтав руками по глубокім, мягкім болотї, таляпав ногами і двигав тяжку голову до гори. Одїж пересякла брудною водою і обтяжила цїле тїло. Нещасний силував ся встати, хотїв піднести ся з води і з болота, підігнувши під себе ноги, клякнути...

А тимчасом гряз глубше в багно. Руки запхав в мягке болото; голова і тїло до половини загрязло в баюрі. Ноги сторчали до гори і дрожали...

Несьміло почали відзивати ся жаби. Їх крикливе, огидне і безнастанне рохканє, дивно звенїло серед тихої, чудової, дрімучої ночі...

По синьому, небесному зводї перебігали ще від вчера фантастичні, подерті і попарпані хмарки. Мінили ся всякими виразними красками — то червоно-золотою то темно-сивою.

Остаточно мовби старим, брудним і подертим простиралом закрили срібнолиций місяць...

(Далї буде).

ти пос. Яворского до зложеня т. зв. »Arbeitsmajorität«. Чеські посли, дізнавшись про сю закулїсову роботу, бажали зашахувати лївицю в той спосіб, що спускали з цїни і заявили д-рови Керберови, що відступлять від обструкциї, наколи правительство відкличе тайні розпорядженя Кіндінґера. Др. Кербер повідомив про се предсїдателя клюбів лївиці, д-ра Функого. Функе скликав в слїд за тим збори провідників клюбів лївиці до Відня і сам приставав вже на знесенє розпоряджень Кіндінґера. Але др. Штірк і др. Ґрос перебили сю акцию. Они сказали своє non possumus і при тім лишило ся. Т. зв. »Arbeitsmajorität« мала зложитись з лївиці, з Поляків і з кат. людовців. Прочі клюби правиці (»Союз«, ческа шляшта і центр) лишено на боцї. Перед засїданєм парляменту (6. червня) ударено у всїх віденьских дневниках сильнїйше на Чехів, щоби підготовити прилюдну опінїю. Чехів названо die Friedensstörer і за таких представлено їх і в горі. Дїлаючи по указу Штірка, Яворский скликав 7. червня екзекутивний комітет правиці, але без ческих заступників. Проти сего поведеня внесли однакож протест чеські посли (Пальфі, Шварценберґ, Повше, Вахнянин і навіть бар. Діпавлї). Яворский скликав проте 8. червня рано вдруге екзекутивний комітет правиці і поневолї запросив на се засїданє д-ра Кайцля і Страньского. На сїм засїданю явив ся і др. Кербер. Коли внесенє »Союза« (на знесенє розпоряджень Кіндінґера) упало, — а то по заяві президента кабінету — а пос. Вахнянин і кн. Шварценберґ заявили, що они в виду зміненої ситуациї лишають собі »свобідну руку«, тодї пос. Яворский по нарадї з д-ром Кербером рішили не запросити на пополудневе засїданє »der arbeitswilligen Clubs« нї »Союз«, нї ческу шляхту. Пос. Функому сказав Яворский, що правиця вже розбита, а Функе зібрав зараз 8. пополудни своїх людий на нараду, де і рішено »умучити« Чехів хоч би тридневним засїданєм. Цалїнґер з своїм внесенєм (взяти на дневний порядок промислову новелю) став орудєм в руках лївиці. Прочі пригоди звісні. Чехи почали механїчну обструкцию, а др. Кербер з »полїцийних зглядів« закрив парлямент. Плян др. Штірка потерпів фіяско. »Politik« додає, що лївиця думала також усунути д-ра Кербера, а президию в кабінетї віддати в руки Бакегема.

Поклик

„Академічної Громади“ до матуристів.

Товариші матуристи!

Послїдний рік, що Ви провели його на шкільній лавцї, зближаєть ся до кінця. Зближаєть ся отся сьвяточна і урочиста для кождого ґімназияста хвиля, що в нїй кинете раз на все шкільну лавку і зробите перший крок в сьвіт, перший раз самі будете рішати, кудою Вам йти в житю. Та з тою хвилею, як отворить ся перед Вами цїлий сьвіт, як перед кождим розстелять ся ріжні дороги і як рішити ся, кудою йти буде доволї трудно, тодї мимоволї кождий, що стане на сьому розпуттї зачне глядати за вказівкою, яку дорогу вибрати найбезпечнїйше. І в тій хвилї, як Ви ще шукаєте дороги, що має Вас вести в горожанське житє, що нею вийшли-б Ви в суспільність як суспільна кляса, звертаємо ся до Вас ми, ваші старші товариші, що самі недавно ще були на тому самому розпуттї, і кличемо Вас до свойого гурту.

Кличемо Вас в імя не чого іншого, як в імя наших загальних інтересів і в імя обовязків, що їх вкладає на Вас назва дозрілого чоловіка, назва горожанина-академіка.

З хвилею, як Вам прийдеть ся вступити в притвор унїверситета, обовязок служити свойому народови і працювати для нього, що тяжить на кождій сьвідомій одиницї, стає більший, одвічальність за несповненє його більше строга, як в часї науки ґімназияльної; хто часу унїверситетських студий не використає на як найлїпше підготовленє до служби свойому народови, той вийде по скінченю унїверситета в житє неспосібний до жадньої публичньої працї, вийде в житє хиба лиш на се, «щоби гнилою колодою валятись по сьвітї», щоби «спати на волї»! Він не віддячить народови за се, що той свій крівавий заробок віддавав на удержанє шкіл для нього, не сплатить свойого довгу народови!

І тепер — як Ви кидаєте шкільну лавку, а не стаєте ще складовою частию цїлої суспільної машини, як Ваші вірлині крила, не звихнуті ще житейськими бурями, широко простирають ся до лету в сьвітляну країну ідеалів, як житє яснїє перед Вами ще всїми красками веселки, а апатия суспільности не притупила ще у Вас вразливости на суспільні кривди — тепер найважнїйша хвиля в Вашому житю.

В тій то хвилї повинні Ви оглянути ся за гуртом, до якого Вам пристати, за товаришами, що могли-б Вам помочи знайти дорогу до працї і горячо повитати серед себе кожду одиницю, що зближаєть ся до них з почутєм своїх обовязків зглядом народу, з охотою працювати для ідеалів. Тут як-раз ми почуваємо ся в обовязку подати Вам нашу дружню руку і кликати Вас до нашого гурту до спільної працї.

Могло-б здавати ся, що відклик наш ще передвчасний, бо час впису на унїверситетї ще далекий, та як-раз се спонукує нас відкликнути ся до Вас, як до наших молодших товаришів. В часї ферий не одному прийдеть ся призадумати ся над собою і взяти під розвагу питанє, якою дорогою йти йому в житє? І не один матурист навіть і при найлїпшій охотї працювати для свойого народу впаде нераз в табор запроданих ренеґатів, не один оскверпить свої руки Юдиним грошем за зраду народу, або стане осторонь від працї і від своїх товаришів лиш тому, що нїхто не відізвав ся до нього щирим словом, як він не знав, кудою йти, нїхто не вказав йому дороги, як він був на розпуттї.

Сповняючи свій обовязок кличе Вас всїх, товариші матуристи, »Академічна Громада у Львові в свої члени.

Побіч товариства технїків »Основа« є товариство »Академічна Громада« одиноким товариством української академічної молодїжи. Щирий товариський привіт, що стріне вас тут серед соток старших товаришів, охота до працї, живий інтерес до всїх пекучих справ, дружня виміна думок, отсе все витворює між членами дружні взаємини основані на працї для спільних ідеалів, що ясним промінєм споминів сьвітити муть через цїле житє. Спільною працею всїх товаришів вибило ся товариство »Академічна Громада« на перше місце між українськими академічними товариствами, заняло поважне місце між всїми другими товариствами і стало огнищем духового житя і працї для молодїжи.

До того ще стараєть ся »Академічна Громада« прийти всїм членам з як найбільшою помочию. Бібліотека товариства доходить до числа 3000 томів, велике число дневників і журналів, значний запомоговий фонд, що удїлює товаришам позичок, безплатня поміч лїкарська, комісия інформацийна, що стараєть ся облегчити гляданє за занятєм, отсе улекшеня, що з них має право користати кождий член.

Відкликуємо ся проте до всїх товаришів матуристів: Вписуйте ся в члени »Академічної Громади!«

Хто би бажав яких інформаций, чито що-до студий на унїверситетї, чито що-до житя і удержаня у Львові, зволить віднести ся до комісиї інформацийної »Академічної Громади« у Львові ул. Академічна ч. 8.

З товариства »Академічна Громада« у Львові, в маю 1900.

За Видїл:

Евген Косевич голова. *Богдан Гузар* секретар.

З полїтичного поля.

»Die Reichswehr« з недїлї подає три голоси з табору ческої шляхти, в котрих обговорена ситуация. Голоси ті знаменні посеред теперішного хаосу. В слїдуючім числї подамо їх зміст.

Комунїкат конференциї менерів лївиці подає до прилюдної відомости, що лївиця ухвалила: 1) домагати ся у правительства законного заведеня нїмецкої державної мови; 2) запротестувати против язикових предложень д-ра Кербера і 3) стреміти до національного подїлу Чехії. Пропамятне письмо в тій справі вручать менери лївиці правительству.

Нововибраний італїйский парлямент зібрав ся, як звітно, 16. червня, щоби вислухати тронову річ короля. Король Гумберт, окружений князями і достойниками, сказав між иньшими: Роздор в парляментї спонукав мене розвязати парлямент і відкликати ся до виборців. Край вибрав нових заступників, котрі, надію ся, виконають все, чого домагає ся від них держава і патріотизм. Відносини до всїх держав суть як найлучші. Інтереси Італії обезпечені. Парлямент мусить подбати о розвій рільництва і промислу. Він пошанує і парляментарну інституцию. Ми остались далеко поза культурними народами Европи. Положенє робітників потребує поправи, еміґрация опіки, школи, суди і адмінїстрация далеко ідучих реформ. Фіскалїзм треба усунути в границях буджету. Апелюю до всїх добромислячих і вірних синів корони і вітчини. Конституцию хочу удержати, як се я прирік мому батькови. В тій цїли предприняв я все, щоби в парляментї завезти лад. Робіть так, щоби нарід бачив в вас поруку свого добробиту. Беріть ся з спокоєм і достойно до законодатної роботи на добро вітчини. — По дорозї витав нарід короля з одушевленєм. На жаль, в парляментї не явила ся вся опозицийна лївиця і не взяла участи в виборі президиї. Се недобра ворожба. Загальна думка така, що кабінет Пеллю не остоїть ся. Президентом палати вибраний 242 голосами сравительственний кандидат Ґалльо.

Новинки.

— **Календар**. В середу: гр.-кат. Теодота; рим.-кат. Реґіни. В четвер: гр.-кат. Теодора Стр; рим.-кат. Альойзого Ґонзаґи.

— **Загальні збори »Селяньскої Ради« в Долинї** сполучені з економічним відчитом, відбудуть ся дня 27. с. м. о 9. год. рано в сали повітової ради в Долинї.

— **Народне віче**. Дня 25. червня (на св. Онуфрія) о 3. год. пополудни відбуде ся народне віче в Петрилові товмацкого повіту в мурованій стодолї п. Івана Твердохлїба. Порядок нарад: 1) Реферат полїтичний, 2) економічний реф.. 3) реферат про повітову орґанїзацию.

— **Рада шк. кр. апробувала** на нагороди пильности і для бібліотек шкіл народних і видїлових отсї виданя Руского товариства педаґоґічного: Казки Андерсена Ч. І. II. III., Народні казки Ч. І. і II., Казки братів Ґрімів перекл. Макарушки, Казки Брянчанїнова, Пригоди Дон Кіхота, Ів. Франка, Подорож Ґулївера до краю лїліпутів, На чужинї, оповіданє Спілки, Робінзон В. Чайченка.

— **Благословенє церкви в Махнові пов. равского**. Случайно довелось менї бути в Махнові в день св. Константина і Єлени. Як-раз в той день відбулось там благословенє ново отвореної церкви при участи кільканацятьох сьвящеників і множества народу, що з поблизьких сїл прийшли з процесиями на се торжество. Благословеня довершив Впр. о. Дїдицкий, угнївский декан, при сослуженю других сьвящеників. В часї богослуженя сьпівав дуже гарно тамошний мішаний хор, звісний з своїх продукций у Львові на концертї і иньших містах. Цїле се величаве торжество закінчилось гарною промовою о. декана, в котрій заохочував парохіян до працї і витревалости для добра св. церкви і добра власного, та щоби своїм приміром сьвітили другим громадам. — По відсьпіваню многолїтствія в честь сьвятїйшого Отця, Єго Величества Цїсаря і других осіб, що причинились до звеличеня храму Божого, розійшлись всї домів. Що церков в Махнові станула в так короткім часї, се безперечно перша заслуга тамошного пароха о. Корнила Кузика. Кілько то трудности і пожертвованя мусїв він перенести, заки дійшов до визначеної собі цїли. Не меньше причинили ся до сего богоугодного дїла самі громадяне. Люди бідні, не богаті, перед кількома лїтами поставили мурований дім з всїми господарскими будинками приходскими для свого улюбленого о. пароха, а в послїдних двох роках спромоглись хотяй в части на вимурованє нового храму Божого. Тай тепер не щадять они тяжко запрацьованого гроша на прикрашенє нової церкви. Що то значить, коли тверезість і просьвіта запанує в громадї! Як перед тим розпаношились були жиди в Махнові, бо около шіснайцять родин живилось коштом громади, так тепер заледви одна родина жидівска дихає, занимаючись поважною працею, прочі портїкали, бо бачили, що нема вже для них надії на лучші часи. Тепер вїзджаючи до Махнова битим, шутрованим гостинцем, можна побачити величаву церков, хороший дім приходский, читальню »Просьвіти«, крамницю, школу, шпихлїр та громадску канцелярию. Дай Боже таких громад більше. — Велику заслугу положили около будови церкви махнївскої підприємцї будівничі Франц і Володислав Маньцуцкі з Сїняви. Майже без зарібку, або з дуже малим, піднялись они тої роботи, а вивязались з неї дуже совісно і в короткім ча-

сї, бо в протягу двох лїт укінчили цїлковито і на загальне вдоволенє. Рівнож їх робітники, люде працї, своїм поведенєм і трудолюбивостию дали красний примір громадянам. Честь їм за се!

Ів. С.

— **Огірковий сезон**. З Самбора пишуть нам: Дня 14. с. м. малися відбути аж три збори, а се Товариства Качковского, Русскої окружної Ради, бо народної до нинї нема та Товар. Просьвіти. Перші два збори відбули ся при доволї слабій участи селян, треті-же с. є. Просьвіти задля малої скількости селян і з огляду на важні реферати відложено на пізнїйше.

Замітне се, що наші домородні галицкі москалики затужили за консолїдациєю. Видко, як она їм знадобилась, бо горячо пропаґують між проводирами самбірских нечисленних радикалів консолїдацию, сли не в цїлім краю, то бодай з Самбірщинї. Бородатий кумоньку, рве ся вам земля з під ніг? І з чортом ви би сконсолїдували ся, аби на своїм поставити, але що скаже тато »Галичанин« зі Львова, таж він прокляв радикалів і народовцїв за сполуку. Чиж дав би вам вже абсолюцию. От не туда дорога Добродїї до добра. – Ви її бачите, але на правий шлях вступити не хочете, — Може-б і народовцям в Самбірскім дечого навчитись та від долу до працї взятись. Заложеними руками нич не вдїєш!

— **Кацапскі головачі** ось над чим висилюють свої мягкі мозки: В Серетї на Буковинї відбуло ся народне віче за ініциятивою черновецкої, кацапскої »Народної Ради« і там, — як пише »Галичанин« в справозданю, — »над каждим рефератом отбивались дискусіи, в которих участвовали особенно селяне. При каждой точцї били также приняти соотвіствующіи резолюціи, переведеніе которих поручено »Народной Радѣ«. В числї других говорил о. прот. Андрейчук, поручающій народу обучатись на часослові і псалтири. Проф. богосл. др. Козак яко фаховий знаток роз'яснил наш правописний вопрос. Народ вислушавши ті інтересніи виводи, громко запротестовал против фонетики. Селянин Карличук пояснил значінє слова »москаль«, і доказивал, як неумістно нашей партиї то імя врагами придано. Ми — сказал бесїдник — того іменно совсїм не стидаєм ся, ибо москали, москвичи, то дїти той самой великой стомиліонной св. Руси. Впрочем поляки і єзуїти для того так враждують против »москалей«, ибо они спасли в 1848–9 гг. Австрию.. О. Вас. Ал. Велигорский обговоривал церковніи отношенія в краї, і протестовал против вознаміренного введенія фонетики в религійних учебниках. Селянин Ник. Ротар указал на старанія извістних лиц, визвати розлад между обома автохтонними народами. О. др. Козак єще раз забрал слово і поднес з удареніем, що в програмі нашей партиї виражено желаніє жити со всїми, особенно з румунами в согласіи. Редактор »Правосл. Буковини« г. Козаркевич предостерегал народ пред сепаратистичною язвою, пользующеюся розличними пріемами для баламученя народа. На желаніе собранія виразил наконец селянин Евг. Карличук комитету »Народной Рад-и« полную признательность і необмеженное довіріе. Отвітною річю предсїдателя било затім віче в $^{3}/_{4}$8 часа вечер закрито«.

— **Поклик громадян з Надїтич** — яке замістило »Дїло« — дотикає глубокої рани, що точить тїло нашого народу. Вже і простолюдинови допекла кацапска негідь і Надїтичани пишуть: »До жидівских пявок причинилась у нас ще одна язва москвофільска. Родимцї жидачівского повіту! Знаєте вже, що наша повітова рада ухвалила вести переписку по руски, а наші »тверді« заступники внесли против тої ухвали протест до краєвого видїлу, домагаючи ся заведеня язика польского або »русского« чи то московского. Чи не стануло Вам волосє дубом, коли Ви вивідали ся, що мову нашу зневажають ті, на котрих Ви дали свої голоси? Так, зрадили нас ті, що мали нас заступати і боронити наших прав! Ми вибрали їх, бо они голосили на весь сьвіт, що они правдиві, щирі Русини. А тепер, як сего вовка у казцї, зрадив хвіст, що виставав зпід овечої шкіри, так їх зрадив той протест. Не добра они нам бажають, а згуби, коли виганяють рідну нашу мову з нашої землї. І на превеликий жаль треба сказати, що до тих вовків в овечій шкірі належать декотрі з наших отцїв духовних. Радуй ся, земле жидачівска; Маєш на кого спустити ся, коли і сьвященикам не можеш всїм завірити! От, яку люту змію кормимо на своїй землици своєю кервавицею! Але, Родимцї жидачівского повіту, хиба би ми не звали ся Русинами, хиба би перестали ми величати наших предків, що кровію своєю зливали і кістьми своїми засївали нашу землю, щоби в спадщинї передати нам Богом дані нам скарби: віру, мову і волю, — коли би ми не вимели того сьмітя з нашого повіту! — Громадьмо ся на віча та покличмо перед свій хлопский суд тих, що голосами нашими увійшли до повітової ради і там нас зрадили! Ми їх не хочемо бачити в нашім повітї. Нехай ідуть собі до Америки, — там научать їх розуму. Геть з московским сьмітєм!«

— **Конкурс на 80 безплатних місць** в вакацийній кольонії для дїтий в Бруховичах оголошує маґістрат міста Львова. Старати ся о сї місця можуть ученики і учениці міских народних і видїлових шкіл; першеньство однак мають дїти урядників і слуг львівского маґістрату, опісля вихованки місцевого заведеня для сиріт, вкінци дїти ремісників і промисловцїв зі Львова. Поданя, осмотрені сьвідоцтвом убожества і шкільним за послїдний піврік, належить внести просто до VIII. бюра маґістрату, найдальше по конець червня с. р.

— **З львівского бруку**. На полїцийну інспекцию прибув вчера емер. поручник Х. та зажадав інтервенциї проти свому 16-лїтному синови Каролькови. Каролько не бере ся до нїякої роботи та ще в додатку устроює собі в дома непотрібні жарти з цїлою родиною. Онодї кинув ся на батька з сокирою, а другого дня грозив матери і сестрам, що заподїє їм смерть, коли будуть єго мучити роботою. Гарний син, нема що казати.

— **Гарна перспектива.** Іспит зрілости в реальній школї в Тернополи здали: Мойсей Білєр, Озия Айнфельд, Емануїл Герціґ, Карло Ґаєвский, Захарий Камм, Володислав Кобак, Арон Лїппе, Тимотей Постригач, Шльома Райзенбайн, Марко Райтманн, Йосиф Шауер, Абрагам Зельцер, Тадей Сєгень, Лев Шемлєй, Зиґмунд Вайсберґ, Володислав Вільчек і Маєр Вольфталь. Трех учеників одержало поправку, одного репробовано на рік, а одного на неозначений час. На 17 абітуриєнтів — 12 жидів, 4 Поляки і 1 Русин — чиж се не обіцяний край?

— **Самоубійство**. Дня 16. с. м. відбували ся в Коломиї похорони жандарма Андрея Ляски. Поїздом, що саме прибув з Черновець приїхала молода, може 20-лїтна женщина, в чорній одїжи, досить гарна і удала ся з двірця просто на цминтар. Заки ще похорони прибули, витягнула незнакома револьвер і смертельно влучила себе кулею в серце. Доси ще не вияснено, що то була за женщина, та чи єї смерть має яку звязь з похоронами Ляски. При денатцї найдено хустину з моноґрамом І. М.

— **Мальверзациї** в фондї лїсів православної митрополичої капітули на Буковинї. В лїсах кімполюнґского повіта, що належать до православного релїґійного фонду, викрито численні мальверзациї і крадїжи. Тревали они вже від кількох лїт, а загальна їх сума є дуже поважна. Слїдство передано краєвому судови в Чернівцях, хоч справа належить до компетенциї сучавского суду; на місце крадїжи вислано судию. Слїдчий судия зарядив кілька увязнень, навіть визначнїйших людий.

З Хойниць. Вже повний тиждень, як відбувають ся майже що дня арештованя ріжних осіб, що брали участь в недїлїшних демонстрациях. Війско, яке тодї спроваджено до Хойниць, з приказу цїсаря остає ще доси на кошт громади. Вість, немов би в Хойницях оголошено стан облоги, показала ся хибною, бо мінїстерство не прихилило ся до прошеня висланого від хойницких властий. Бурмістр міста Дедіцюс, якому роблено закид, що в справі злочину заняв неясне становище, зажадав проти себе дисциплїнарного слїдства.

— **Диявольский винахід**. Недавно писали ми про воздушну торпеду системи Максіма, якою можна нищити на війнї цїлі віддїли війска, а тепер скажемо ще дещо про иньший винахід сего самого реформатора воєнної штуки. Є ним торпедова лодь, що порушає ся з незвичайною скоростию, в виду чого квестия підводної торпеди стала розвязаною. Лодь Максіма мчить зі скоростию стріли, так що утечи перед нею немислимо, а трафити у ню арматною кулею не можна в нїякий спосіб. Взагалї боєвий пароход, який рішив неприятель знищити, не ухоронить ся перед торпедовою лодию Максіма. Силою, що порушає лодь, є ґаз, винаходу Максіма, держаний в великій тайнї, а названий ним «моторитом». Сей ґаз находить ся в сталевих рурах та виходить з них, коли вітворить ся затичку і тут єго запалить ся. Ґаз з одної рури палить ся одну годину і дає силу тисяч парових коний, а що на лодї находить ся таких 30 цилїндрів наповнених ґазом, то коли їх всї разом запалить ся, витворюють силу 30 тисяч парових коний, отже більше як має деякий панцирний пароход. Торпедова лодь системи Миксіма є малого обєму і легка, тому мусить дїгнати корабель, на який напосїла ся, та сейчас випускає на него торпеду і завертає назад. Одинокою недогідностию сего винаходу є єго коштовність. Одиниця сили коштує 2.000 долярів, а цїле наладованє трийцяти рур — 60.000 долярів. «Се немалий видаток — каже Максім — але як зважити, що один неприятельский пароход коштує кілька мілїонів, то построєнє одної лодї є марницею. Припустїм, що Данїя має фльотиллю таких лодий та видасть 6 мілїонів долярів на «моторит». На се єї прецїнь стати — а буде могла знищити три найбільші фльоти та стати ся панею океанів». — В виду винаходів Максіма будуча війна чи на суши, чи на водї принесла би цїлковитнй переворот на землї.

— **Парискі націоналїсти** устроїли в суботу банкет, який покінчив ся траґічно. Учасники банкету так попили ся, що коли вийшли на улицю, почали між собою суперечку, а опісля бійку, причім ранено одну особу револьверовою кулею, а маніпуляцийного радника Дібіка пхнув хтось ножом в груди.

— **З лїтних днів**. День 11. червня був в Льондонї незвичайно горячий. Сконстатовано урядово, що від 30 лїт не було такої спеки о сїй порі. Термометер показував 30 і пів степена Цельзия в тїни. У Віднї було того дня 24·2 степ. Ц. Всї шпиталї в Льондонї мусїли того дня давати поміч людям, що занедужали від удару сонця. Богато людий падало від спеки так, якби їх грім пошиб і при тім розбивали собі голови, або ломали руки. Межи того рода покалїченими було богато служниць, що повиходили були з дїтьми на прохід до публичних городів. Якийсь купець пораженний сонцем злетїв з омнїбуса. Товариство для охорони зьвірят поприбирало зараз конї у всїлякі форми капелюхів. Хто лиш міг, втїкав на пароходи на ріцї, щоби там відотхнути бодай трохи холоднїйшим воздухом. Рівночасно були в деяких сторонах Анґлїї великі градові тучі. — Також в Парижи була згаданого дня велика спека. Асфальтові хідники так були розгоріли ся, що аж розтопили ся і від ніг лишали ся на них слїди. Від удару сонця згинуло богато коний, що ходили в упряжи.

— **Дрібні вісти**. В львівскій полїциї іменовано: комісаря Еміль Кропачка надкомісаром; концепістів: Якова Лисаковского, Михайла Калитовского, Казимира Яницкого і д-ра Йосифа Райнлєндера комісарями. — Коло Сльонґ в Анґлїї наїхали на себе два зелїзничі поїзди: експресовий і товаровий. О скілько доси звісно, погибли на місци дві особи, а звиш 40 осіб потерпіло рани. — Бурмістр Любачева, нотар п. Кепко, зрік ся своєї гідности. — Страйк асистентів, помічників і елєвів вибухнув на хірурґічній клїнїцї проф. Кадера. Професорови закидують головно лихе обходженє ся з ними, а заразом підносять наук. закиди. — В селї Мігові на Буковинї увязнено Аницю Максимчук, котру підозрівають, що вбила свою незаконну дитину. Неживу дитину найшли закопану в поли. — В Добринівцях на Буковинї утопив ся в калужі 10-лїтний хлопець Юрій Одовічук. Хотїв мабуть лише скупати ся, тимчасом погиб. — В громадї Арджел, кімполюнґского повіта пять рубачів лїсних і одна жінка напали на робітника Матвія Кубу, родом з Руди Камеральної в Галичинї, убили єго тяжким каменем, обрабували і покинули на дорозї. Забрали в него 6 корон. Жандармерия увязнила підозрілих. — У Вижници з латиньского костела злодїї вкрали 2 чаші, 3 патини, монстранцию, хрест зі сьвятими мощами і з кивота чашу зі сьвятими дарами. — На основі розпорядженя мінїстерства просьвіти, лїкарки в Россиї можуть сповняти обовязки лїкарок в ґімназиях женьских з правами державної служби.

Телеґрами.

Віденъ, 19. червня. Мінїстер просьвіти др Гартель і мінїстер торговлї ґр. Каль виїхали до Парижа.

Будапешт, 19. червня. Новий кабінет уконституовав ся. Презесом і разом мінїстром скарбу став Ґордон Спріб.

Рим, 19. червня. В палатї послів заявив вчера президент мінїстрів Пелю, що цїлий кабінет подав ся до димісиї. Король застеріг собі дицизию; на разї урядують ще всї мінїстри.

Вешинґтон, 19. червня. Понеже вже другий день нема жадної вістки від американьского адмірала в Хінах, вислано американьске війско з Манїлї до Таку.

Вешинґтон, 19. червня. Кемпф доносить телеґрафічно, що форти в Таку стріляли на кораблї чужих держав та піддали ся по короткій борбі.

Сімля, 19. червня. Семий бенґальский віддїл піхоти висланий вже до Гонґ-Конґ з причини неспокоїв в Хінах.

Берлин, 19. червня. Нїмецка канонївка »Яґура« прибула до Арінґтав і відплине до Таку.

Берлин, 19. червня. Бюро Вольфа доносить з Гонґ-Конґ, що послїдні вістки з 15. с. м. доносять, що реґулярні, хіньскі війска ставлять опір походови европейских війск на Пекін та острілюваню фортів в Таку.

Льондон, 19. червня. Льорд Робертс доносить, що 800 Боерів заатакувало дня 14. с. м. анґлїйскі позициї над рікою Занд. Ґенерал Кнокс відпер їх зі стратою 1 офіцира і 2 вояків; 10 офіцирів і 8 вояків було ранених.

Малий фейлєтон.

Уперте хлопя.

Розповідок **Олександра Катренка.**

(Конець).

Я продукт жандармскої, российских жандармів, діяльности. Дякуючи їм, я те-ж познайомив ся з вашим братом як арестант, як вівця, яка в сій отарі шкодить, і яку викинули на який десяток років, аж от туди геть. Я, як і інчі впізнав вашого братика у от такому що найгіршому людському нещастєві і ви — кажете— сестра його, то приймiть же сей вдячний мій поклін собі за вашого братика.

З тим словом той незнайомець пластом впав до землї і поклонив ся до ніг сестрі Сашковій. Він плакав.

— Тепер повертаю ся вже до дому. По дорозї я довідав ся, що пан Олександер захворів і поїхав лїкувати ся до Казанї, як до университетського міста. Я полїчив себе повинним відшукати його і провідати його і я його сегодня відшукав от тут... — незнайомець ридав.

— Прощайте-ж! — сказав він сестрі Сашків. — Пращайте сестра гарного брата і памятайте, що тисячі людий, як і я, до смерти своєї памятати муть вашого братика і... і молити муть ся за його. Прощайте.

Він швидко пішов. Аделя нїчого не могла відповісти йому. Вона тепер і собі плакала ледві аж не гістерично за своїм сливе зовсїм незнайомим їй братом. Їй було тепер дуже його жалко. Вона почувала в собі тепер кохане сестри до брата, якого в нїй досї і зовсїм не було. Той примусив єї до того, він влив в неї його.

В неї так і стояло в вухах: »Прощайте, сестра, гарного вашого братика« і »тисячі людий памятати муть його до смерти своєї«. Тисячі людий чужих памятати муть, а вони свої, рідні його і не памятали зовсїм за його і коли-б не той спадок його їм, то й тепер би їм всїм дарма-б було про його. Думала зараз вона і мучила ся тепер вона.

Але чи на довго було їй тих мук? Не скажу. Але поки чоч на кладовищі вона нехай тільки, то і того вже з неї досить.

Наш альбом.

ЗИМА.

Завмерли сни
І спить чутє...
Лягло на пни
Буйне житє.
Мертвий килим
Морозом вкрив —
Мертве під ним
Всьо, чим я жив.

Широкий луг
Вкриває сніг...
Колиб' сей пух
Я змести міг!...
Та він впяливсь
У кождий рис,
Замерз, сціпивсь —
Мене притис.

Широкий луг —
Де й му конець —
А виднокруг,
Се мрак вінець.
Там вітер, сніг
Весь слїд замів
За тим, що міг,
Що я хотів.

Мертвий килим
Морозом вкрив,
Ровень низин
Та скелїв зрив.
Дорога — рів,
Ріля — багно,
Злились наспів
В сніжне одно...

Замерзли сни
І спить чутє,
Снїжок дрібний
Паде, паде.
І волос мій
Срібнить, срібнить
І мозок мій
Вялить, вялить...

Серед зими
Тяжких завій
Поляг на пни
Буйний сьвіт мрій.

Лев Лопатиньский.

5. III. 900.

ПЛАШІВСКА

парова фабрика

дахівок і цегол

Стоваришенє зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Ґертруди ч. 8

поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінерберґскої — барви червоної або чорної;

рурки дренові ріжної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цїнники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

18—20 Заряд.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЄСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½ % і 1% додатку на кошта адміністрацийні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцию, над 500 корон тілько за інтабуляцию на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященики, не посїдаючі реальностий, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через «Днєстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінаций.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по 4%.

Удїл членьский виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тілько член обезпечений в »Днєстрѣ«.

Інформациї уділяє Дирекция листовно або аґенти Товариства взаїмних обезпечень «Днєстеръ».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Інформациї і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнїйших комбінациях.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЄСТЕРЪ“

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих**.

Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ специяльна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальний	18.166	„	60	„	

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року виносили виплачені **шкоди** 1,669.565 кор. 38 сот. **Полїси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий** і **Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли і Залїщиках при **позичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечитись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Зголошеня о уділенє аґенций в окрестностях, **де нема** близько аґентів »Днєстра«, **приймає ся.**

»Днєстеръ« виплатив аґентам по конець 1899 р. провізиї **216.714 корон.**

Львів, ринок ч 10. (дім »Просьвіти«)

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. »Днєстеръ« на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Аґенция ґазет і оголошень

Антонія І. Голєндера

у ЛЬВОВІ, при улици СИКСТУСКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і квартальну на всї часописи, які виходять в краю і за границею в язицї рускім, польскім, німецкім, францускім і т. д. по ориґінальних цїнах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всїх часописей обчисляючи їх як найдешевше.

Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером.

Видає і відповідає за редакцию **Стефан Кульчицкий.** З друкарнї В. А. Шийковского.